

عنوان مقاله:

بی حویبی نظریه «علت قرارداد» از راه آثار آن در نظام حقوقی اسلام

محل انتشار:

پژوهش نامه حقوق اسلامی، دوره 23، شماره 3 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسنده:

سید امراله حسینی - استادیار، گروه فقه و حقوق اسلامی، دانشکده علوم و تحقیقات اسلامی، دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، قزوین، ایران.

خلاصه مقاله:

علت قرارداد مقصود اصلی عقلاء در اقدام به عقد قرارداد است. در حقوق فرانسه بسیاری از احکام و مقررات راجع به عقود معاوضی بر مبنای علت قرارداد توجیه و تفسیر می شود. ولی در فقه و حقوق ایران نامی از علت قرارداد برده نمی شود. در عوض از «مشروعیت جهت معامله»، «قصد و رضای طرفین» و «لزوم موضوع» برای عقد یاد شده که به باور برخی به ویژه مورد اخیر غرض از علت قرارداد را تامین می کند. با این همه، از یک طرف مسائلی وجود دارد که تنها در پرتو باور به علت عقد قابل توجیه است، مثل حق حبس، ضمانت یابیع نسبت به تلف مبیع قبل از قبض، خیاراتی چون تاخیر ثمن، غبن، عیب، تعذر تسلیم، بطلان عقد در اثر تعذر وفاء به مضمون آن و... و از طرف دیگر نفی نظریه علت توجیه ناپذیر بودن برخی احکام و احاله به دلیل خاص در هر مورد است. در این پژوهش به روش «انی» و از راه آثار به صورت بندی نظریه علت عقد در فقه امامیه اهتمام ورزیده و به این نتیجه رسیده است که مضمون و مفاد نظریه علت در قراردادها، مورد توجه فقیهان در جریان استدلال و توجیه موارد مذکور بوده است هر چند بدان تصریح نکرده اند.

کلمات کلیدی:

نظام حقوقی اسلام، علت قرارداد، موضوع قرارداد، جهت معامله، ضمانت معاوضی، حق حبس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1570646>

